

การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มตามความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กที่มีความ ต้องการพิเศษ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดยโสธร

Early Intervention Services as Perceived by Parents of Children with Special Needs at Yasothorn Special Education Center

ดอกแก้ว มะโนมัย, นวรัตน์ ไชยมภู

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Dokkeaw Manomai, Navarat Waichompu
Hatyai University, Thailand
E-mail: dokkeaw.man037@hu.ac.th

Received: 20 November

Received: 20 November 2024; Revised: 05 December 2024; Accepted 12 December 2024

© The Author(s) 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดยโสธร โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพของผู้ปกครอง กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ปกครองนักเรียน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และมอร์แกน ได้จำนวน 144 คน และสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับฉลากแบบไม่ใส่คืน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาด้วยการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ มีค่าระหว่าง 0.67-1.00 และหาค่าความเชื่อมั่นโดยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ 0.87 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ค่า T-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลวิจัย พบว่า 1. การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดยโสธร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2. ผู้ปกครองที่มีอายุและรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดยโสธร โดยภาพรวมไม่แตกต่าง 3. การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดยโสธร คือ สถานศึกษาควรมีการรับสมัครนักเรียนในระบบออนไลน์ และผู้ปกครองสามารถเข้าไปสมัครเรียนให้กับลูกได้ สถานศึกษาควรมีการคัดกรองประเภทความพิการอีกครั้ง โดยใช้ใบรับรองแพทย์ที่ได้จากโรงพยาบาลมาเป็นข้อมูลพื้นฐาน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินความสามารถพื้นฐานของนักเรียน ควรทำให้มีนักสหวิชาชีพ ออกให้บริการนักเรียนตามบ้านอย่างสม่ำเสมอ เพื่อพัฒนาการที่ดีขึ้นของนักเรียนพิการทางด้านร่างกาย สถานศึกษาควรรายงานผลระบบออนไลน์ สถานศึกษาควรจัดทำคู่มือการฝึกนักเรียนหรือวิดีโอการฝึกนักเรียนในพัฒนาการด้านต่าง ๆ สถานศึกษาควรให้มีการจัดทำห้องเรียนที่ฝึก

นักเรียนเพื่อส่งต่อเรียนรวม

คำสำคัญ: ความคิดเห็น, การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม, เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

Abstract

This survey research aimed to examine and compare parents' opinions on the early intervention services provided by Yasothon Special Education Center, categorized by gender, age, education level, and occupation of the parents. The sample comprised 144 parents of students, determined using Krejcie and Morgan's sample size table and selected through simple random sampling via a lottery method without replacement. A five-point Likert scale questionnaire was used as the research instrument, validated for content through an index of item-objective congruence analysis with values ranging from 0.67 to 1.00, and demonstrated reliability with a Cronbach's alpha coefficient of 0.87. Statistical methods for data analysis included percentages, means, standard deviations, T-tests, and one-way ANOVA. The findings revealed that the early intervention services provided by Yasothon Special Education Center were rated as high overall. Parents of different ages and income levels did not significantly differ in their opinions regarding these services. Recommendations for improving early intervention services include implementing an online enrollment system for parents to register their children, re-evaluating disabilities using medical certification as baseline information, involving parents in assessing students' basic abilities, and offering information on basic skills assessment. It is further suggested that an interdisciplinary team provide regular home-based services to enhance the physical development of students with disabilities. The center should also report progress online, develop training manuals or instructional videos for various developmental skills, and establish specialized classrooms to prepare students for inclusive education.

Keyword: opinions, early intervention services, children with special needs

1. บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่แสดงเจตนารมณ์ในการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลทั่วไป มีความสำคัญในการกำหนดแนวทางและกรอบการจัดการศึกษาของประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเข้ามามีบทบาทสำคัญในการจัดระเบียบการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้เกิดความเข้าใจสามารถทำให้กระบวนการทั้งหมดอยู่ในวิสัยเดียวกันและโดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ความสำคัญต่อระบบการศึกษาเป็นส่วนช่วยในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ซึ่งเป็นส่วนสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ให้ก้าวเข้าสู่ความเจริญได้อย่างยั่งยืน ตลอดจนเกิดสมรรถนะในศตวรรษที่ 21 เช่น ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถใช้เทคโนโลยี ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา และความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดระบบการศึกษาของประเทศไทยไว้ 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยสถานศึกษาอาจจัดการศึกษาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือทั้งสามรูปแบบก็ได้ นอกจากนี้ยังได้ระบุถึงการจัดการศึกษาปฐมวัย ไว้ในมาตรา 18 (1) ว่าสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้แก่ ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนา ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการและเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษ หรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น (พระราชบัญญัติ

การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542)

ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคณพิการทางการศึกษา พ.ศ. 2552 ได้แบ่งประเภทของคณพิการทางการศึกษา ออกเป็น 9 ประเภท ได้แก่ 1) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น 2) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน 3) บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา 4) บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหวหรือสุขภาพ 5) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ 6) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา 7) บุคคลที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรม หรืออารมณ์ 8) บุคคลออทิสติก และ 9) บุคคลพิการซ้อน โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 จัดให้คณพิการมีสิทธิและโอกาสได้รับการบริการและความช่วยเหลือทางการศึกษาเป็นพิเศษตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการ ดังนั้น เพื่อให้การบริการและการให้ความช่วยเหลือแก่คณพิการในด้านการศึกษาเป็นไปอย่างทั่วถึงทุกระบบและทุกระดับการศึกษา โดยให้สถานศึกษาในทุกสังกัดจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล โดยให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคณพิการ และต้องมีการปรับปรุงแผน การจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในประกาศกระทรวง ให้สถานศึกษาในทุกสังกัดและศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการจัดการศึกษาสำหรับคณพิการ ทั้งในระบบ นอกกระบบและตามอัธยาศัยในรูปแบบที่หลากหลาย ทั้งการเรียนรวม การจัดการศึกษาเฉพาะความพิการรวมถึงการให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพ การพัฒนาศักยภาพในการดำรงชีวิตอิสระการพัฒนา ทักษะพื้นฐานที่จำเป็น การฝึกอาชีพ หรือการบริการอื่นใดให้สถานศึกษาทุกสังกัดจัดสภาพแวดล้อม ระบบสนับสนุนการเรียนการสอน ตลอดจนบริการเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและ ความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ที่คณพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542) ดังนั้นเด็กที่มีความต้องการพิเศษเหล่านี้จำเป็นต้องได้รับการจัดการศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ ศูนย์การศึกษาพิเศษได้ประกาศจัดตั้งโดยกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 5 แห่งมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 ต่อมาในปี พ.ศ. 2543 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศจัดตั้งศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอีก 63 แห่ง โดยให้ปฏิบัติหน้าที่ในลักษณะเป็นศูนย์ให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม และเตรียมความพร้อมของคณพิการ รวมทั้งสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน จัดสื่อจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ให้บริการ และความช่วยเหลือที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการจัดครูเดินสอนแก่คณพิการและสถานศึกษา ทำให้มีศูนย์การศึกษาพิเศษครบ 76 จังหวัด โดยมีบทบาทหน้าที่ คือ 1) จัดและส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาในลักษณะศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (Early Intervention : EI) และเตรียมความพร้อมของคณพิการ เพื่อเข้าสู่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนอนุบาล โรงเรียนเรียนร่วม โรงเรียนเฉพาะความพิการ ศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นต้น 2) พัฒนาและฝึกอบรมผู้ดูแลและคณพิการ บุคลากรที่จัดการศึกษาสำหรับคณพิการ 3) จัดระบบและส่งเสริมสนับสนุนการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program: IEP) สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับคณพิการ 4) จัดระบบบริการช่วงเชื่อมต่อสำหรับคณพิการ (Transitional services) 5) ให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพคณพิการโดยครอบครัว และชุมชนด้วยกระบวนการทางการศึกษา 6) เป็นศูนย์ข้อมูลรวมทั้งจัดระบบข้อมูลสารสนเทศด้าน การศึกษาสำหรับคณพิการ 7) จัดระบบสนับสนุนการจัดการเรียนร่วม และประสานงานการจัดการศึกษาสำหรับคณพิการ

ในจังหวัด 8) ภาระหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดหรือตามที่ได้รับมอบหมาย (ศุภวารรณ แก้วทิพย์, 2561) เพื่อช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (Early Intervention) แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นหน้าที่หลักของอย่างหนึ่งของศูนย์การศึกษาพิเศษ โดยการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มมีความสำคัญมากสำหรับเด็กที่มีพัฒนาการล่าช้า และเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เพราะในเด็กที่มีความต้องการพิเศษจะไม่สามารถเรียนรู้ผ่านตัวเองได้ หรืออาจใช้เวลานานเกินวัยพัฒนาการไป การเรียนรู้ในสิ่งต่าง ๆ จะต้องถูกพัฒนาอย่างมีระบบ เด็กจะถูกฝึกและสอนให้มีทักษะในการฟัง การสื่อสาร การทำความเข้าใจ มีประสบการณ์ของการเปลี่ยนแปลง และทักษะในการช่วยเหลือตัวเอง ทั้งหมดนี้จะกลายเป็นประสบการณ์ในชีวิตของเด็ก และสะสมเป็นความรู้เพื่อเก็บไปประมวลใช้ในวัยเติบโตต่อไป (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ, 2566). โดยการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ประกอบด้วย 7 กระบวนการ ได้แก่ การรวบรวมข้อมูลทั่วไปของเด็ก พิจารณาการคัดกรองประเภทความพิการ การประเมินความสามารถพื้นฐาน การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล การจัดกิจกรรมที่เหมาะสม การประเมินความก้าวหน้า และการส่งต่อและการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล (เกตอรอินท์ พัทธกิจโคชญากุล, 2561; ศุภวารรณ แก้วทิพย์, 2561; มนัญญา แก้วอินทชัย และ สุภิญญา แซ่มซ้อย, 2565) ซึ่งการดำเนินงานให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มมีปัจจัยหลากหลายที่ส่งผลให้เกิดประสิทธิผล

สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ปัจจัยสำคัญที่ช่วยทำให้การดำเนินงานให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม เกิดประสิทธิผล คือ ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่พาเด็กที่มีความต้องการพิเศษมาใช้บริการช่วยเหลือในระยะแรกเริ่ม (Sehu Mohamad & Tan, 2019; Ziviani, Feeney & Khan, 2021) โดยหากทำให้ผู้ปกครองมีความพึงพอใจก็จะส่งผลให้ผู้ปกครองนำบุตรหลานเข้ามาใช้บริการมากขึ้นและยอมรับรู้ข้อมูลต่าง ๆ มาจากผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำมาวิเคราะห์วางแผน ปรับใช้ในการเรียนรู้ผ่านการเล่น และทำกิจกรรมในชีวิตประจำวันร่วมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้มีการพัฒนาทักษะในด้านต่าง ๆ ได้มากขึ้น (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ, 2566) และมีอีกหลากหลายปัจจัยที่ก่อให้เกิดประสิทธิผลต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดยโสธร เป็นหน่วยงานราชการในจังหวัดยโสธรที่มีบทบาทในการจัดและส่งเสริม สนับสนุนการศึกษาในลักษณะศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มและเตรียมความพร้อมของ คนพิการ เพื่อเข้าสู่ศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก โรงเรียนอนุบาล โรงเรียนเรียนร่วม โรงเรียนเฉพาะความพิการ ศูนย์ การเรียนเฉพาะความพิการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น รวมถึงพัฒนา และฝึกอบรมผู้ดูแลคนพิการ บุคลากรที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการ จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับคนพิการ เป็นต้น มีนักเรียนทั้งหมด 9 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองยโสธร อำเภอดำเนิน อำเภอกันทรวิชัย อำเภอคำชะอี อำเภอคำม่วง อำเภอเลิงนกทา อำเภอกุดชุม อำเภอทรายมูล อำเภอป่าดัว อำเภอไทยเจริญ กลุ่มประชากรศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดยโสธร ปีการศึกษา 2567 รายงานจำนวนผู้ปกครอง ของนักเรียนประชากรศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดยโสธร มีจำนวน 230 คน (ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดยโสธร, 2567) ในการบริหารงานของศูนย์การศึกษาพิเศษที่ผ่านมานั้นยังพบข้อบกพร่องของการ

ให้บริการช่วยเหลือในระยะแรกเริ่มของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งเกิดจากการที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดยโสธร มีความสัมพันธ์กับครอบครัวหรือผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษค่อนข้างน้อย จึงทำให้มีข้อมูลที่จะนำมาใช้ประกอบการดูแลเด็กพิการน้อยเช่นกัน ส่งผลต่อการให้บริการช่วยเหลือในระยะแรกเริ่มของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในด้านการประเมินความสามารถพื้นฐาน การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล การจัดกิจกรรมที่เหมาะสม การประเมินความก้าวหน้า และการส่งต่อและการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล ที่ไม่เหมาะสมกับเด็กพิการ ทำให้เด็กที่มีพัฒนาการล่าช้า และในบางรายจะไม่สามารถเรียนรู้ผ่านตัวเองได้ หรืออาจใช้เวลานานเกินวัยพัฒนาการ ทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษยังไม่ประสบความสำเร็จในการเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้อาจเกิดจากการที่ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในการให้บริการช่วยเหลือในระยะแรกเริ่มของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดยโสธร ในระดับค่อนข้างน้อย จึงทำให้มีปฏิสัมพันธ์กับศูนย์การศึกษาพิเศษน้อยลงเช่นกัน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มตามความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดยโสธร เพื่อนำผลการศึกษาใช้เป็นแนวทางพัฒนาให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้รับการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มอย่างถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพความพิการตามบริบทของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดยโสธร และเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดยโสธร

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดยโสธร
2. เพื่อเปรียบเทียบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดยโสธร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลผู้ปกครอง
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดยโสธร

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ที่นำบุตรหลานมารับบริการในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดยโสธร ซึ่งมีจำนวน 230 คน (ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดยโสธร, 2567)

กลุ่มตัวอย่าง

สำหรับการกำหนดขนาดตัวอย่างในงานวิจัยนี้ เนื่องจากทราบจำนวนประชากรแน่นอน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างกรณีที่ทราบจำนวนประชากรแน่นอนโดยใช้ตารางเครซีและมอร์แกน (Krejcie

& Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ที่นำบุตรหลานมารับบริการ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดยโสธร จำนวน 144 คน จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับฉลาก แบบไม่ใส่คืน (Sampling without Replacement) โดยการเทียบสัดส่วนของประชากร

3.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็น พิเศษ ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดยโสธร

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ที่นำบุตรหลานมารับบริการ ใน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดยโสธร จำนวน 20 คน เลือกตามคุณสมบัติ ดังนี้ เป็นผู้ปกครองของเด็กที่มีความพิการ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือมากกว่าในความพิการ 9 ด้านได้แก่ บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา บุคคลที่มีความบกพร่องทาง ร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว หรือสุขภาพ บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ บุคคลที่มีความบกพร่อง ทางการพูดและภาษา บุคคลที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรม หรืออารมณ์ บุคคลออทิสติก และบุคคลพิการ ซ้อน

2. เป็นผู้ปกครองที่ดูแลเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างใกล้ชิด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ดังนี้ ผู้วิจัยได้

แบบสอบถาม ประกอบด้วย คำถาม 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครอง มีลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist) จำนวน 4 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำ จังหวัดยโสธร ประกอบด้วย 7 กระบวนการ ได้แก่ การรวบรวมข้อมูลทั่วไปของเด็กพิการ การคัดกรองประเภท ความพิการ การประเมินความสามารถพื้นฐาน การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล การจัดกิจกรรมที่ เหมาะสม การประเมินความก้าวหน้า และการส่งต่อและการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล จำนวน 38 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

แบบสัมภาษณ์ เป็นการสร้างแนวทางการคำถามแบบมีโครงสร้าง โดยสร้างจากข้อมูลที่ได้จากผล การศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และ 2 ดังนี้

ตอนที่ 3 ข้อคำถามในการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับ เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดยโสธร

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่จะศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการ สร้างแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์

2. สร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ฉบับร่างแล้วนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจแก้ไข ให้สอดคล้องกับการศึกษาครั้งนี้

3. นำแบบสอบถามที่มีการปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาในคำถาม วัตถุประสงค์ กรอบแนวคิด และนิยามศัพท์ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (Indexes of them-Objective Congruence : IOC)

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง แต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ตัวอย่าง และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) สำหรับค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่อยู่ในเกณฑ์ ค่าความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้ คือ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ซึ่งในแบบสอบถามจะต้องได้ค่า แอลฟา (α) ไม่ต่ำกว่า 0.70 จึงจะถือว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือ (Jump, 1978 อ้างถึงใน กาญจนา เอียดสุข, 2560) ได้ค่า ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87

5. นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์ไปดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตแนะนำตัวจากผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ถึงผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดยโสธร เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาและขออนุญาตเก็บข้อมูล

2. เมื่อถึงวันนัดหมายผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและอธิบายวิธีการตอบแบบสอบถาม และให้ผู้ปกครอง จำนวน 144 คน ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงได้คัดเลือกผู้ปกครอง จำนวน 20 ท่าน มาสัมภาษณ์เชิงลึกโดยใช้แนวทางคำถามแบบมีโครงสร้าง โดยผู้วิจัยได้ขออนุญาตผู้ให้ข้อมูลในการบันทึกเสียงการสัมภาษณ์ ก่อนการสัมภาษณ์ ระยะเวลา 1 สัปดาห์ โดยมีการเก็บข้อมูลในช่วงเวลาที่ผู้ปกครองมารับนักเรียน

3. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมด ตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของการตอบ จากนั้นนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาเพื่อสรุปผลการศึกษาต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาตรวจสอบความถูกต้องความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมานำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์มาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ดังนี้

วิเคราะห์ผลการวิจัยเชิงปริมาณ

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครอง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ วิเคราะห์ความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. ข้อมูลระดับการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดยโสธร ประกอบด้วย 7 กระบวนการ ได้แก่ การรวบรวมข้อมูลทั่วไปของเด็กพิการ การคัดกรองประเภทความพิการ การประเมินความสามารถพื้นฐาน การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล การจัดกิจกรรมที่เหมาะสม การประเมินความก้าวหน้า และการส่งต่อและการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล วิเคราะห์ โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วเทียบกับเกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) ซึ่งแบ่งค่าช่วงคะแนนเป็นช่วง ๆ

3. ข้อมูลเปรียบเทียบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ จำแนกตามเพศของผู้ปกครอง วิเคราะห์โดยค่าทีอิสระ (Independence Sample T-test)

4. ข้อมูลเปรียบเทียบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองจำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ วิเคราะห์โดยค่าความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) หากพบความแตกต่างรายคู่ วิเคราะห์โดยวิธี Scheffe

4. ผลการวิจัย

ผู้ปกครองจำนวน 144 คน เป็นเพศหญิง จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 61.10 เพศชาย จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 38.90 มีอายุ 31 – 40 ปี มากที่สุด มีจำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 รองลงมา อายุ 41-50 ปี มีจำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 36.80 อายุ 21-30 ปี มีจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 20.80 อายุ 50 ปีขึ้นไป มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.80 และต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.10 และมีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 63.889 ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 36.11 มีธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย มากที่สุด มีจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 23.60 รองลงมา พนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 21.50 รับจ้างและเกษตรกร จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 15.30 แม่บ้าน/พ่อบ้าน จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 14.60 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 9.70

2. การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดยโสธร

2.1 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดยโสธร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 5 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการประเมินความสามารถพื้นฐาน รองลงมา คือ ด้านการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ด้านการคัดกรองประเภทความพิการ ด้านการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม ส่วนด้านการรวบรวมข้อมูลทั่วไปของเด็กพิการ อยู่ในระดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2.2 ความคิดเห็นต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไปของเด็กพิการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ บุคลากรศูนย์การศึกษาพิเศษสามารถตอบคำถาม ชี้แจงข้อสงสัย ให้คำแนะนำได้ รองลงมา คือ บุคลากรศูนย์การศึกษาพิเศษสามารถให้คำปรึกษา ตอบปัญหาได้รวดเร็ว และมีความถูกต้อง บุคลากรศูนย์การศึกษาพิเศษให้บริการด้วยกิริยามารยาทยิ้มแย้ม แจ่มใส

และสุขภาพ ตามลำดับ บุคลากรศูนย์การศึกษาพิเศษมีความรู้ความสามารถในการให้บริการรับสมัครนักเรียนอยู่ในระดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2.3 ความคิดเห็นต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ด้านการคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ บุคลากรศูนย์การศึกษาพิเศษ ให้คำแนะนำเรื่องการส่งต่อเพื่อขอรับการวินิจฉัยเพิ่มเติมจากแพทย์ หรือผู้เชี่ยวชาญ รองลงมา คือ บุคลากรศูนย์การศึกษาพิเศษสามารถชี้แจงและให้คำแนะนำตอบข้อหาหรือพร้อมซักถามรายละเอียดตรงตามความจำเป็นแก่การจัดข้อมูลลงแบบคัดกรองจากผู้ปกครองได้ชัดเจนและสุขภาพเรียบร้อย และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการใช้แบบคัดกรองเด็กพิการสม่ำเสมอ ตามลำดับ มีแบบคัดกรองที่ชัดเจน เข้าใจง่าย และเป็นมาตรฐานอยู่ในระดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2.4 ความคิดเห็นต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ด้านการประเมินความสามารถพื้นฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ บุคลากรศูนย์การศึกษาพิเศษ มีการประเมินผู้เรียนโดยใช้แบบประเมินความสามารถพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วยทักษะต่าง ๆ รองลงมามีค่าเฉลี่ย เท่ากัน 2 ลำดับ ได้แก่ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินความสามารถพื้นฐานของเด็กพิการ และบุคลากรศูนย์การศึกษาพิเศษ มีการค้นหาจุดเด่น และจุดด้อยของเด็กพิการเปรียบเทียบกับพัฒนาการ ตามวัยของเด็กทั่วไปอย่างต่อเนื่อง ส่วนบุคลากรศูนย์การศึกษาพิเศษมีการประเมิน ความสามารถพื้นฐานของนักเรียนอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง อยู่ในระดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2.5 ความคิดเห็นต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ด้านการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ บุคลากรศูนย์การศึกษาพิเศษ จัดทำแผนการจัดการ การศึกษาเฉพาะบุคคลตรงกับสภาพความเป็นจริง และเหมาะสมกับสภาพความพิการ รองลงมา มีค่าเฉลี่ย เท่ากัน 2 ลำดับ ได้แก่ บุคลากรศูนย์การศึกษาพิเศษ สนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาเหมาะสมตรงกับความต้องการ และศูนย์การศึกษาพิเศษ จัดบริการให้เด็กพิการได้รับการออกแบบกิจกรรมจากนักวิชาชีพ เช่น กายภาพบำบัด ส่วนศูนย์การศึกษาพิเศษ มีหลักฐานการให้บริการพัฒนาผู้พิการตามระบุไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และแผนการสอนรายบุคคล แสดงแก่ผู้ปกครองได้ชัดเจน อยู่ในระดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2.6 ความคิดเห็นต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ด้านการให้บริการด้วยการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ศูนย์การศึกษาพิเศษ จัดกิจกรรมโดยการคำนึงถึงพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์สังคมและสติปัญญาของเด็กพิการแต่ละคน รองลงมา คือ ศูนย์การศึกษาพิเศษ สามารถแสดงผลการรายงาน การให้บริการพัฒนาผู้พิการตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และแผนการสอนรายบุคคล โดยเปรียบเทียบแผนและผลได้อย่างถูกต้องชัดเจน และศูนย์การศึกษาพิเศษจัดกิจกรรมโดยการคำนึงถึงระดับความสามารถพื้นฐานและข้อจำกัดของเด็กพิการแต่ละคนตามลำดับ ส่วนศูนย์การศึกษาพิเศษ มีการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะที่หลากหลาย เหมาะสมกับสภาพความพิการของเด็ก อยู่ในระดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2.7 ความคิดเห็นต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ด้านการประเมินความก้าวหน้า ในภาพรวม

อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ผู้ปกครองได้รับการฝึกทักษะ การส่งเสริมศักยภาพ เด็กพิการอย่างต่อเนื่องจากบุคลากรศูนย์การศึกษาพิเศษ เพื่อนำกลับไปฝึกเด็กพิการที่บ้าน รองลงมา คือ ผู้ปกครองได้รับทราบข้อเสนอแนะคำปรึกษาหรือจากศูนย์การศึกษาพิเศษ ในความจำเป็นต้องมีการปรับ ทบทวน แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และแผนการสอนรายบุคคล ให้แก่ผู้พิการอย่างน้อย 2 ครั้งต่อปี การศึกษา และบุคลากรศูนย์การศึกษาพิเศษ มีการพบปะพูดคุย หรือถึง พฎิกรรมหรือพัฒนาการของเด็ก พิการให้ผู้ปกครองทราบอย่างสม่ำเสมอ ตามลำดับ ส่วนศูนย์การศึกษาพิเศษ มีการบันทึกพฎติกรรมของเด็ก ขณะทำกิจกรรมและรวบรวมเป็นแฟ้มผลงานอย่างเป็นระบบ อยู่ในระดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2.8 ความคิดเห็นต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ด้านการส่งต่อและการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ศูนย์การศึกษาพิเศษ สามารถ พัฒนาสมรรถภาพและเตรียมความพร้อมให้เด็กพิการมีศักยภาพ พร้อมทั้งส่งต่อเรียนรวม รองลงมา มี ค่าเฉลี่ย เท่ากัน 2 ลำดับ ได้แก่ ศูนย์การศึกษาพิเศษ มีการนิเทศติดตามการจัด กิจกรรม โดยการออกเยี่ยม บ้านเด็กพิการอย่างสม่ำเสมอ และผู้ปกครองได้รับทราบข้อมูลข่าวสารของการเตรียมความพร้อมให้เด็กพิการที่ จะต้องส่งต่อเรียนรวมในโรงเรียนใกล้บ้าน หรือโรงเรียนเฉพาะความพิการได้ อย่างถูกต้อง ชัดเจน ส่วน บุคลากรศูนย์การศึกษาพิเศษ ให้คำแนะนำในการส่ง ต่ออย่างเหมาะสมและเป็นระบบ ทั้งด้านการแพทย์ การ อาชีพ และการสังคมสงเคราะห์ อยู่ในระดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ศูนย์การศึกษา พิเศษ ประจำจังหวัดยโสธร จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ

3.1 ผู้ปกครองที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์ การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดยโสธร จำแนก ตามเพศ ภาพรวมไม่แตกต่าง โดยเพศชายมีค่าเฉลี่ยมากกว่าเพศ หญิง

3.2 ผู้ปกครองที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์ การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดยโสธร ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

3.3 ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดยโสธร ในภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน

3.4 ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์ การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดยโสธร ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

4. ข้อเสนอแนะในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดยโสธร

การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดยโสธร ด้านการรวบรวม ข้อมูลทั่วไปของเด็กพิการ พบว่า ข้อที่มีค่าความถี่มากที่สุด คือ ระยะเวลาในการรับสมัครนักเรียนมีความ เหมาะสม จำนวน 6 คน ซึ่งสถานศึกษาควรมีการรับสมัครนักเรียนในระบบออนไลน์ และผู้ปกครองสามารถ เข้าไปสมัครเรียนให้กับลูกได้

5. อภิปรายผล

1. การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดยโสธร สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดยโสธรทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไปของเด็กพิการ ด้านการคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษา ด้านการประเมินความสามารถพื้นฐาน ด้านการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ด้านการให้บริการด้วยการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม ด้านการประเมินความก้าวหน้าและด้านการส่งต่อและการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดยโสธร มีการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 และให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษตามหลักการและแนวคิดการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม โดยเน้นการร่วมมือกับผู้ปกครองมุ่งพัฒนาเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษให้ได้รับบริการทันทีที่พบความพิการสอดคล้องกับ กับงานวิจัยของ บุญสิตา วงศรี (2560) เรื่องสภาพการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการของศูนย์การศึกษาพิเศษในเขตภาคเหนือ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษโดยภาพรวมมีสภาพการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบขั้นตอนจนนำไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับงานวิจัยของ วุฒิชัย ใจนะภา (2563) เรื่องความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจส่งบุตรหลานที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเข้ารับบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มในศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลางกรุงเทพมหานครที่กล่าวว่าปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองด้านวิชาการในภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ปกครองเห็นว่าการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มมีความสำคัญต่อตัวเด็กโดยตรงที่สุดเพราะเด็กจะได้รับบริการที่ครอบคลุมจากทีมสหวิชาชีพในการดูแลสุขภาพอนามัยการบริการทางจิตวิทยาและบริการทางการศึกษาเพื่อพัฒนาความสามารถอย่างเต็มศักยภาพ

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดยโสธร จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ

2.1 ผู้ปกครองที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดยโสธร ในภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วุฒิชัย ใจนะภา และธารินทร์ รสานนท์ (2563) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจส่งบุตรหลาน ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เข้ารับบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มในศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจของผู้ปกครอง โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจ จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา อาชีพ ค่าใช้จ่าย และสถานที่รับบริการ พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพ และสถานที่รับบริการแตกต่างกันมีการตัดสินใจในด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านค่าใช้จ่าย ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใด

ทางการศึกษา ด้านภาพลักษณ์ของศูนย์การศึกษาพิเศษ และด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่าง

2.2 ผู้ปกครองที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดยโสธร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการรวบรวมข้อมูลทั่วไปของเด็กพิการ ด้านการคัดกรองประเภทความพิการ ด้านการประเมินความสามารถพื้นฐาน ด้านการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ด้านการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม และด้านการส่งต่อและการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวุฒิชัย ใจนะภา และธารินทร์ รสานนท์ (2563) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจส่งบุตรหลาน ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เข้ารับบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจของผู้ปกครอง โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจ จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา อาชีพ ค่าใช้จ่าย และสถานที่รับบริการ พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพ และสถานที่รับบริการแตกต่างกันมีการตัดสินใจใน ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านค่าใช้จ่าย ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ด้านภาพลักษณ์ของศูนย์การศึกษาพิเศษ และด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่าง

2.3 ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดยโสธร ในภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวุฒิชัย ใจนะภา และธารินทร์ รสานนท์ (2563) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจส่งบุตรหลาน ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เข้ารับบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจของผู้ปกครอง โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจ จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา อาชีพ ค่าใช้จ่าย และสถานที่รับบริการ พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพ และสถานที่รับบริการแตกต่างกันมีการตัดสินใจใน ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านค่าใช้จ่าย ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ด้านภาพลักษณ์ของศูนย์การศึกษาพิเศษ และด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่าง

2.4 ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดยโสธร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวุฒิชัย ใจนะภา และธารินทร์ รสานนท์ (2563) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจส่งบุตรหลาน ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เข้ารับบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจของผู้ปกครองโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจ จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา อาชีพ ค่าใช้จ่าย และสถานที่รับบริการ พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพ และสถานที่รับบริการแตกต่างกันมีการตัดสินใจใน ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านค่าใช้จ่าย ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทาง

การศึกษา ด้านภาพลักษณ์ของศูนย์การศึกษาพิเศษ และด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่าง

3. แนวทางการพัฒนาการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดยโสธร สามารถอภิปรายตามรายด้าน ดังนี้

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดยโสธร สถานศึกษาควรมีแนวทางในการพัฒนาการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ซึ่งประกอบไปด้วยสถานศึกษาควรมีการรับสมัครนักเรียนในระบบออนไลน์ และผู้ปกครองสามารถเข้าไปสมัครเรียนให้กับลูกได้ สถานศึกษาควรมีการคัดกรองประเภทความพิการอีกครั้ง โดยใช้ใบรับรองแพทย์ที่ได้ จากโรงพยาบาลมาเป็นข้อมูลพื้นฐาน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินความสามารถพื้นฐานของนักเรียนพิการ ควรมีการให้ความรู้เรื่องการประเมินความสามารถพื้นฐานของนักเรียนควรจัดให้นักศึกษาชีพออกให้บริการนักเรียนตามบ้านอย่างสม่ำเสมอ เพื่อพัฒนาการที่ดีขึ้นของนักเรียนพิการทางด้านร่างกาย สถานศึกษาควรการรายงานผลระบบออนไลน์ สถานศึกษาควรการจัดทำคู่มือการฝึกนักเรียนหรือวิดีโอการฝึกนักเรียนในพัฒนาการด้านต่าง ๆ สถานศึกษาควรมีการจัดทำห้องเรียนที่ฝึกนักเรียนเพื่อส่งต่อเรียนรวม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมนัชญา แก้วอินทรชัย และ สุกัญญา แซ่มซ้อย (2565) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานการให้บริการช่วยเหลือเด็กพิการตามแนวคิดการเตรียมความพร้อมในการเปลี่ยนผ่านสู่ระบบโรงเรียนเรียนรวม ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันอยู่ระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก-มากที่สุด 2) ข้อเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานการให้บริการช่วยเหลือเด็กพิการตามแนวความคิดการเปลี่ยนผ่านสู่ระบบโรงเรียนเรียนรวม คือ (1) การคัดกรอง โดยการสังเกต การทดสอบ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริง (2) การประเมินความสามารถพื้นฐานทางกายภาพ ใช้ในการจัดทำแผนการจัดการศึกษา IEP (3) การจัดทำแผนให้สอดคล้องกับการพัฒนาการ เรียนรู้ (4) เรียนรู้ตามแผน IEP ตามที่ได้จัดทำ IEP ตามความต้องการจำเป็นของแต่ละบุคคล (5) การ เรียนรู้ต่าง ๆ โดยคำนึงอายุจริงของผู้เรียนในสถานการณ์ต่าง ๆ (6) ครูควรมีการนิเทศติดตาม ประเมินผลจากนักวิชาการหัวหน้าฝ่ายบริหารหรืออื่น ๆ เพื่อส่งต่อเด็กไปโรงเรียน และซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sehu Mohamad & tan (2019) ได้ศึกษาการให้บริการช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษในระยะแรกเริ่ม โดยการสำรวจประสิทธิผลของการศึกษาพิเศษขั้นต้นในมาเลเซีย ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริการช่วยเหลือเด็กปฐมวัย คือ การปรับปรุงความสนใจและพฤติกรรม ทักษะการดูแลตนเอง ทักษะปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และการให้ความรู้และความสุขแก่ผู้ปกครอง และการเตรียมความพร้อมสำหรับการเข้าสู่โรงเรียนอนุบาลและการศึกษาในอนาคต

6. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดยโสธรในครั้งนี้ พบว่า สถานศึกษาควรมีการรับสมัครนักเรียนในระบบออนไลน์ และผู้ปกครองสามารถเข้าไปสมัครเรียนให้กับลูกได้ สถานศึกษาควรมีการคัดกรองประเภทความพิการอีกครั้ง โดยใช้ใบรับรองแพทย์ที่ได้ จากโรงพยาบาลมาเป็นข้อมูลพื้นฐาน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินความสามารถ

พื้นฐานของนักเรียนพิการ ควรมีการให้ความรู้เรื่องการประเมินความสามารถพื้นฐานของนักเรียนควรจัดให้นักสหวิชาชีพออกให้บริการนักเรียนตามบ้านอย่างสม่ำเสมอ เพื่อพัฒนาการที่ดีขึ้นของนักเรียนพิการทางด้านร่างกาย สถานศึกษาควรการรายงานผลระบบออนไลน์ สถานศึกษาควรการจัดทำคู่มือการฝึกนักเรียนหรือวิดีโอการฝึกนักเรียนในพัฒนาการด้านต่าง ๆ สถานศึกษาควรให้มีการจัดทำห้องเรียนที่ฝึกนักเรียนเพื่อส่งต่อเรียนรวม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

ควรมีการศึกษาความเห็นของผู้อำนวยการ ครู ต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มแก่เด็กพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดยโสธร

เอกสารอ้างอิง

- เกตอรอินท์ พัทธโกชญากุล. (2561). *การพัฒนารูปแบบการบริหารระบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดศรีสะเกษ*. ศูนย์การศึกษาพิเศษ. ศรีสะเกษ.
- บุญสิตา วงศรี. (2560). *ศึกษาสภาพการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการของศูนย์การศึกษาพิเศษในเขตภาคเหนือ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ*. การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.
- มนัชญา แก้วอินทรชัย และสุกัญญา แซ่ม้อย. (2565). *แนวทางพัฒนาการบริหารงานการให้บริการช่วยเหลือเด็กพิการตามแนวคิดการเตรียมความพร้อมในการเปลี่ยนผ่านสู่ระบบโรงเรียนเรียนรวม*. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย*, 6(1).
- วุฒิชัย ใจนะภา และธารินทร์ รสานนท์ (2563). *ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจส่งบุตรหลาน ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เข้ารับบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร*. *วารสารสังคมศาสตร์วิจัย*. 11 (2).
- ศุภาวรรณ แก้วทิพย์. (2561). *การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตภาคเหนือตอนล่าง กลุ่ม 5*. *วารสารวิจัยวิชาการ*, 1(1).
- ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดยโสธร. (2567). *ประวัติความเป็นมาการจัดตั้งศูนย์การศึกษาพิเศษ*.
- Sehu Mohamad, Z. & Tan, E. (2019). Early Intervention Services for Special Needs Children: An Exploration of the Effectiveness of Early Special Education in Malaysia. *Psychological Research and Intervention*, 2(1).
- Ziviani, J., Feeney, R. & Khan, A. (2021). Early intervention services for children with physical disabilities: Parents' perceptions of family-centeredness and service satisfaction. *Infants & Young Children*, 24(4).